

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 maja 2021 r.

ZP-KNPS.431.6.10.2021.KJ

Pani
Anna Socha
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Gaworzycach

Wystąpienie pokontrolne

W dniu 15 lutego 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Anita Denes-Ziemkiewicz – inspektor wojewódzki, kontroler, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gaworzycach, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 15 lutego 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 21 grudnia 2020 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2021 r.

Jednostką kieruje Pani Anna Socha zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaworzycach od dnia 1 sierpnia 2019 r.

Pani Anna Socha ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 7 kwietnia 2021 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaworzycach w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- przyznawania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik GOPS w Gaworzycach, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w zakresie:

- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka, na podstawie Upoważnienia Wójta Gminy Gaworzyce w sprawie udzielenia upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, wydawał decyzje administracyjne w przedmiotowym zakresie.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy należy zapewnianie miejsc w mieszkaniach chronionych. Ze złożonych wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że Gmina Gaworzyce nie prowadzi mieszkania chronionego, natomiast w dniu 18.01.2021 r. został złożony wniosek do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w ramach programu „Za życiem” o dofinansowanie utworzenia mieszkania chronionego treningowego.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Gaworzyce nie realizuje zadania wynikającego z art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy dotyczącego opracowywania i realizacji projektów socjalnych, z powodu ograniczonych środków finansowych oraz niedostatecznej kadry.

Gmina Gaworzyce nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

Gmina Gaworzyce nie prowadzi domów pomocy społecznej (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej są kierowane do domów pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie Powiatu Głogowskiego.

Na terenie Gminy funkcjonuje „Klub Seniora” w Gaworzycach, z którego usług mogą korzystać jej mieszkańcy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina wykonuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Gaworzyce nie realizuje zadania wynikającego z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy dotyczącego rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka osoby wymagające takiej formy pomocy kierowane są do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Polkowicach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaworzycach koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców

Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że osoby zgłaszające się do Ośrodka uzyskiwały niezbędne informacje dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne ponadto pracownicy socjalni lub Kierownik pomagają klientom w przygotowaniu pozwów do Sądu wraz z niezbędną dokumentacją.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaworzycach nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że pracownicy socjalni pomagali klientom w przygotowaniu wniosków, udzielali niezbędnych informacji, udostępniali druki oraz pomagali w ich wypełnianiu i kompletowaniu dokumentów.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gaworzycach składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik GOPS w Gaworzycach spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni, zatrudnieni w GOPS, którzy świadczyli pracę socjalną w terenie. Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Gaworzycę zamieszkałą przez 3 860 mieszkańców, w tym 38 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2020 r.) i 3 857 mieszkańców, w tym 13 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 15.02.2021 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gaworzycach na dzień kontroli zatrudnionych było 2 terenowych pracowników socjalnych (2 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaworzycach na dzień kontroli nie spełniał wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych.

W dniu 28 kwietnia 2021 r. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wpłynęło pismo od Kierownika GOPS w Gaworzycach, w którym poinformował o zatrudnieniu trzeciego pracownika socjalnego od dnia 1.03.2021 r., w związku z tym Ośrodek spełnienia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych.

W sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono:

1. W sprawie nr 1 (J.S.) podjętej z urzędu decyzją o nr O/ŚS/421/01/2020 z dnia 17.02.2020 r. zmieniono Stronie wysokość odpłatności za pobyt w DPS „Magnolia” od 1.02.2020 r. pomimo, iż wzrost dochodu Strony od poprzedniej decyzji zmieniającej o nr O/ŚS/421/2/2019 z dnia 24.04.2019 r. nie przekroczył 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym dochód Strony udokumentowany na potrzeby decyzji poprzedzającej wynosił 2 007,42 zł. W ramach prowadzonego postępowania ustalono, iż dochód Strony wzrósł do 2 057,84 zł a zatem o kwotę 50,42 zł. Na tej podstawie, przy jednoczesnym uwzględnieniu wzrostu średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w DPS organ zmienił odpłatność Strony pomimo, iż wzrost dochodu nie przekroczył 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Postanowieniem nr PS.5101.10595.2020.ESz z dnia 10.11.2020 r. wygaszono decyzję z powodu zgonu Strony.

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, że zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10 % odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej zmiany odpłatności za świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej należy dokonywać, jeżeli kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowości

1. brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
2. zmiana wysokości odpłatności Strony za pobyt w domu pomocy społecznej pomimo braku zmiany wysokości jej dochodu o ponad 10 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Kontynuować działania zmierzające do uregulowania kwestii realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: 31.12.2021 r.

2. Przeliczania odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3b ustawy, tj. gdy kwota zmiany dochodu mieszkańca przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej/osoby w rodzinie.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Gaworzyce

2.a/a.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
[Podpis]
Dorota Ziwiła
ZASTĘPCA WÓJTY WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej